

Voorkomen van suïcidaliteit

Remco de Winter: introductie
Bert van Hemert: workshop met
“mindmapping”

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

Suïcidaliteit

- Voorkomen van suïcidaliteit
- Trimbos instituut iov Min. VWS
  - Vermindering van 10% over 5 jaar

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

Rol huisarts

- Trimbos geeft 9 aanbevelingen
  - 3) verbeteren herkenning
  - 5) Kennis & vaardigheden verbeteren
- “Betere” screening in o.a. HA praktijk kan leiden tot lagere cijfers?
- 40-60% voorafgaande maanden bij hulpverlener

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

Voorkomen van suïcidaliteit

- Vele vormen van suïcidaliteit
  - Acute vs chronisch
- Voorkomen van suïcide bij suïcidaliteit?

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

Vervolg Trimbos, Preventie

- Interventies gericht op:
  - risicofactoren/risicogroepen
- Effectiviteit interventies
  - Specifieke zorg hulpverlening
- Landelijke aanpak
  - Samenhang
- Algemene preventie
  - Registratie
  - Publieke domein

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

Preventie

- Is Suicide te voorkomen?
  - Soms wel!
- In ieder geval
  - maximaal mogelijke zorgvuldigheid bij een beoordeling betrachten
  - plus niet plus!
  - Vermeerdering kennis en toegang zorg weten

preventie suicidaliteit 17 juni 2008

Vermeerderen kennis!

preventie suicidaliteit 17 juni 2008

Hierarchie van suicidaliteit

- Suicide 0.07-0.08%
- Tentamen Suicide
  - Suicide poging (intentie om te sterven) 1-4%?
  - Verstoorde suicide poging (intentie om te sterven, echter verstoord) 1-4%?
- Suïcidale intenties >2.7%
- Suïcidale gedachten 11%
- Gedachten over de dood 34%

preventie suicidaliteit 17 juni 2008

In Nederland 2005 ¹

- 1572 suicides, gemiddeld 4 per dag
- 1% van totaal aantal overledenen
- Mannen 2 x zo vaak als vrouwen
- Aantal suicides is al jaren stabiel
- Belangrijkste doodsoorzaak jong volwassenen
- Concentratie op middelbare leeftijd (toename)
- Afname op jongere en oudere leeftijd

preventie suicidaliteit 17 juni 2008

Aantallen

- Grote gemeenten oververtegenwoordigd
- 2% slagingspercentage pogingen
- Verhanging meest gekozen methode, (TS middelen)
- Aantal verschilt per land (Nederland middenmoot in Europa)

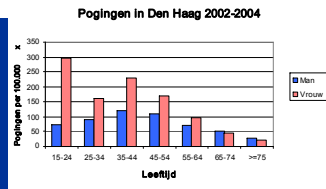
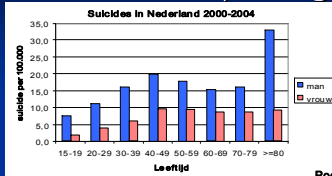
preventie suicidaliteit 17 juni 2008

Enkele cijfers ¹

- Parasuicide: ± 100 per 100.000 per jaar
  - Jaarlijks > 16.000 parasuïcides in Nederland
    - Vaker vrouwen
- Suicide: ± 11 per 100.000 per jaar
  - Jaarlijks 1500-1600 suicides in Nederland
  - Haagse regio 60-70 pj (HA 1: 3 jaar?)
- Op ongeveer 10 parasuïcides 1 suicide
  - Haagse regio 2002-2004 1458 gerapporteerd!
    - 700-750 pj minimaal 3 per jaar?

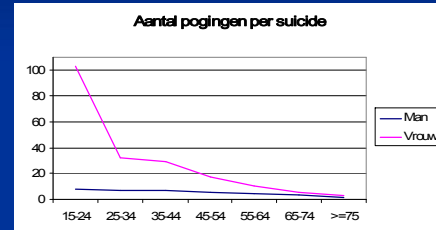
preventie suicidaliteit 17 juni 2008

Leeftijd en geslacht

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

Pogingen / suicide ratio naar leeftijd en geslacht

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

Voorspellende waarde

SMR Jaarlijks Lifetme

■ Eerdere suïcidepoging	38	5‰	28%
■ Eetstoornis	23		
■ Depressieve stoornis	20	3‰	15%
■ Sedativa misbruik	20		
■ Bipolaire stoornis	15	3‰	>15%
■ Opiaat misbruik	14		
■ Dysthymie	12	2‰	9%
■ Obsessieve comp St	12	2‰	8%

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

Factoren geassocieerd met een ↑ of ↓ risico

1) Suïcidale gedachten

- Suïcide pogingen (nu en verleden)
(Letaliteit plannen of poging (nu en verleden))

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

2) Psychiatrische ziektebeelden

- Depressieve stoornis
- Bipolaire stoornis
- Schizofrenie
- Middelengebruik
- Comorbiditeit

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

3) Fysieke ziekte

- Ziekten CZS
- HIV/AIDS
- Neoplasmata

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

4) Psychosociale factoren

- Recent verlies of ontbreken sociale steun
- Alleen wonen/sociale isolatie
- Werkeloosheid
- Verlies van of lage socio-economische status
- Slechte band met familie
- Huiselijk geweld
- Recente ernstige stress

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

5) Misbruik in het verleden

- Seksueel/fysiek misbruik
- Geestelijk misbruik
- Affectieve verwaarlozing

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

6) Genetisch en familiale aspecten

- Familiaire belasting van suïcide
- Familiare belasting psychiatrische aandoeningen

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

7) Psychologische aspecten

- Hopeloosheid
- Psychische "pijn"
- Ernstige/chronische angst, paniek aanvallen
- Schaamte of vernedering
- Laag zelfbeeld
- Extreme narcistische gevoeligheid
- Impulsiviteit
- Agressie (ook naar anderen gericht)
- Agitatie
- Gedrags problemen?

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

8) Demografische kenmerken

- Beroep
- mannelijk
- Alleenstaand, gescheiden, weduw(e)(naar) (vooral man)
- Oudere leeftijd
- Adolescentie
- "Blank"
- Homoseksueel, biseksueel

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

9) Additionele factoren

- Beschikbaarheid middelen (vuurwapens, gif)
- Middelen gebruik/ intoxicaties
- Instabiele slechte therapeutische relatie

preventie suïcidaliteit 17 juni 2008

B beschermende factoren

- Thuiswonende kinderen
- Religie
- Tevredenheid over het leven
- Positieve realiteitstoetsing
- Goed steunsysteem
- Positieve relatie met hulpverlener

preventie suicidaliteit 17 juni 2008

Voorkomen van suicidaliteit

- Risicotaxatie
- Weging
- Beslissing

preventie suicidaliteit 17 juni 2008

In de huisartsenpraktijk

- Ervaringen?
- Verbeteringen?

preventie suicidaliteit 17 juni 2008